

๓. การจัดหาถึงขยะแยกประเภท การกำหนดจุดวาง รวมทั้งปริมาณข้อมูลขยะแต่ละชั้น

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

มติการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอเรื่อง โครงการ “ทำดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” โดยมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมบูรณาการดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการฯ ได้แก่ กิจกรรม : มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

(๑) มอบหมายทุกหน่วยงานภาครัฐร่วมมือในการดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

(๒) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการกำหนดให้ “ผลการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย” เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และ

(๓) ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกันพิจารณากำหนดเกณฑ์ที่จะใช้สำหรับการประเมิน

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการลด คัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ

๑. การจัดการขยะมูลฝอยของหน่วยงานภาครัฐ

การจัดการขยะมูลฝอย หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการลด คัดแยกขยะ การทิ้งขยะ การเก็บขยะไว้ในภาชนะ การเก็บรวบรวม เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปกำจัด ณ สถานที่กำจัดขยะ ที่ถูกหลักวิชาการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของราชการ ทั้งด้านสุขอนามัย ทัศนียภาพ เศรษฐศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม

๒. ประเภทของขยะมูลฝอยและสีของถังขยะ

หน่วยงานภาครัฐเป็นแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยหลากหลายประเภท จึงได้มีการจัดแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยและถังขยะ เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการและการควบคุมดูแลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน โดยแบ่งประเภทได้ดังนี้

๒.๑) ขยะอินทรีย์ โดยจะทิ้งในถังขยะสีเขียว เป็นขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

เพื่อรวบรวมนำไปทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ถ้าหากนำไปทิ้งร่วมกับขยะประเภทอื่น จะทำให้เกิดการเน่าเหม็น เกิดสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจ ดังนั้น ขยะประเภทนี้จึงจำเป็นต้องคัดแยกออกมาจัดการให้ถูกต้อง

๒.๒) ขยะรีไซเคิล โดยจะทิ้งในถังขยะสีเหลือง เป็นขยะที่สามารถนำไปแปรรูปเพื่อใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น ขวดพลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กระป๋องเครื่องดื่มอะลูมิเนียม เศษพลาสติก เศษโลหะ กล่องเครื่องดื่มแบบยูเอชที เป็นต้น

เมื่อคัดแยกขยะรีไซเคิลออกมาจะไม่เกิดปัญหาปนเปื้อนกับขยะอินทรีย์ ไม่เกิดกลิ่นเหม็น ทำให้ง่ายต่อการนำไปรีไซเคิล โดยขายให้ร้านรับซื้อของเก่า และเข้าสู่อุตสาหกรรมรีไซเคิล เพื่อแปรรูปเป็นวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์ใช้ใหม่

๒.๓) ขยะอันตราย โดยจะทิ้งในถังขยะสีแดง เป็นขยะที่มีความเป็นอันตรายหรือมีส่วนประกอบเป็นสารที่มีอันตราย เช่น หลอดฟลูออเรสเซนต์ ถ่านไฟฉาย หรือแบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ตลับหมึก หลอดไฟ น้ำยาล้างห้องน้ำ เป็นต้น ขยะประเภทนี้ต้องมีการแยกทิ้งจากขยะประเภทอื่น ๆ อย่างชัดเจน เนื่องจากต้องนำไปกำจัดหรือบำบัดด้วยวิธีเฉพาะเพื่อป้องกันความเป็นพิษปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม

หากมีการทิ้งของเสียอันตรายรวมกับขยะทั่วไป สารอันตรายหรือสารพิษ (เช่น สารปรอท สารตะกั่ว) อาจปนเปื้อนออกมาสู่ดิน น้ำ อากาศ ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ และพืช ดังนั้น ต้องแยกขยะอันตรายทิ้งตามวันที่หน่วยงานที่รับผิดชอบกำหนดให้เอามาทิ้งหรือทิ้งในภาชนะรองรับขยะอันตราย ณ จุด/สถานที่กำหนดเพื่อรวบรวมเก็บขนเข้าไปสู่กระบวนการรีไซเคิลหรือนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

๒.๔) ขยะทั่วไป โดยจะทิ้งในถังขยะสีน้ำเงิน เป็นขยะอื่นนอกเหนือจากขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยาก และไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ถูขมขบเคี้ยว ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป กระดาษห่ออาหาร ถูพลาสติก กล่องโฟม หลอดกาแฟ ซองกาแฟ ซองครีมเทียม และซองน้ำตาล เป็นต้น ซึ่งเป็นขยะที่ต้องนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง อาทิ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การเผาในเตาให้หน่วยงานที่รับผิดชอบนำไปกำจัดต่อไป

ซึ่งมาตรการการคัดแยกขยะมูลฝอย มีมาตรการกำหนดให้หน่วยงานต่างๆ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน โดยอย่างน้อยที่สุดควรคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างน้อย ๓ ประเภท ได้แก่ ๑. ขยะทั่วไป ๒. ขยะรีไซเคิล และ ๓. ขยะอันตราย

๓. การจัดวางภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอย

การนำภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทไปติดตั้ง ให้ใช้สติกเกอร์ติดเพื่อระบุให้เห็นว่าเป็นถังขยะประเภทใด โดยให้มีรูปและตัวอักษรที่แสดงประเภทของขยะมูลฝอยให้ชัดเจน หรืออาจดำเนินการเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของหน่วยงาน

หลักในการจัดวางภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอย คือ ตั้งถังขยะทั่วไปและถังขยะรีไซเคิลไว้ด้วยกัน โดยจะที่ตั้งควรเป็นจุดที่เห็นได้ง่าย และมีคนสัญจรผ่านไปมา เช่น บริเวณหน้าห้องน้ำ บริเวณใกล้ลิฟท์หรือบันได เป็นต้น ทั้งจะต้องไม่กีดขวางระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของสำนักงาน สำหรับถังขยะอันตรายควรตั้งเพียงจุดเดียวบริเวณชั้นล่างสุดของอาคาร

๔. การเก็บกักขยะมูลฝอย

๔.๑) ควรตั้งในสถานที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้มี มีหลังคาป้องกันฝนไม่ให้สาดเข้าด้านใน มีผนังหรือฉากกันเพื่อไม่ให้เกิดทัศนคติที่ไม่น่ามอง และมีพื้นที่เพียงพอให้รถเก็บขยะมาสามารถเข้ามาเก็บขยะมูลฝอยได้โดยง่าย

๔.๒) ปรับปรุงทัศนียภาพบริเวณสถานที่เก็บกักขยะมูลฝอย หมั่นทำความสะอาด เพื่อไม่ให้เป็นที่เพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

๔.๓) สถานที่เก็บรวบรวมขยะทั่วไปตามหลักเกณฑ์การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของอาคารสถานที่และสถานบริการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๘ มีขนาดประมาณ ๒ เมตร X ๓ เมตร และเพียงพอที่จะสามารถรองรับปริมาณขยะมูลฝอยอื่นๆ ได้ประมาณ ๓ วัน

๕. การรวบรวมข้อมูลและประมวลผล

๕.๑) การบันทึกข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย โดยมอบหมายพนักงานทำความสะอาดเป็นผู้จดบันทึกข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัดรายวัน โดยการชั่งน้ำหนักปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันทำการ นับจำนวนถุงพลาสติกหิ้ว จากนั้นรวบรวมแบบบันทึกปริมาณขยะมูลฝอยส่งเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลทุกสัปดาห์เพื่อประมวลผลในภาพรวมต่อไป

๕.๒) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการบันทึกข้อมูลและประมวลผลข้อมูลที่ได้

๕.๓) วิเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานรายเดือน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในภาพรวม

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. ประเภทของขยะมูลฝอยและสีของถังขยะ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีการจัดแบ่งประเภทของขยะมูลฝอยและถังขยะ เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการและการควบคุมดูแลขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน จำนวน ๔ ประเภท ดังนี้

- ๑) ขยะอินทรีย์ โดยจะทิ้งในถังขยะสีเขียว
- ๒) ขยะรีไซเคิล โดยจะทิ้งในถังขยะสีเหลือง
- ๓) ขยะอันตราย โดยจะทิ้งในถังขยะสี
- ๔) ขยะทั่วไป โดยจะทิ้งในถังขยะสีน้ำเงิน

๒. การจัดวางภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอย

ปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร นำภาชนะสำหรับรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทไปจัดวางโดยใช้สติ๊กเกอร์ติดเพื่อระบุให้เห็นว่าเป็นถังขยะประเภทใด มีรูปและตัวอักษรที่แสดงประเภทของขยะมูลฝอยที่ชัดเจน และได้จัดวางตั้งถังขยะทั่วไปและถังขยะรีไซเคิลไว้ด้วยกัน เป็นจุดที่เห็นได้ง่าย และมีคนสัญจรผ่านไปมา เช่น ทางเข้าอาคาร ทางเข้าสำนักงานภายในต่างๆ บริเวณหน้าห้องน้ำ บริเวณใกล้ลิฟท์หรือบันได เป็นต้น ทั้งนี้ ไม่กีดขวางระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของสำนักงาน

สำหรับถังขยะอินทรีย์ ร้านอาหารมีการคัดแยกขยะอินทรีย์ในร้านอาหาร แยกเศษอาหารแต่ละร้าน และจัดเก็บเอง เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ประโยชน์หรือกำจัด

สำหรับถังขยะอันตรายควรตั้งเพียงจุดเดียวบริเวณชั้น ๑ สำนักบริการทางการแพทย์ ประจำรัฐสภา

ตามขอบเขตของงานโครงการจ้างเหมาทำความสะอาด ทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีรายการอุปกรณ์ถังขยะมูลฝอย ที่จะได้รับ แต่เนื่องจากสถานการณ์ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงเลื่อนระยะเวลาออกไป รายละเอียด ดังนี้

๑. ถังขยะใบใหญ่สีเขียวแบบมีล้อ ขนาด ๑๒๐ ลิตร จำนวน ๒๐ ใบ
๒. ถังขยะสีเขียว (ขยะเปียก) ขนาด ๔๐ ลิตร จำนวน ๕๐ ใบ
๓. ถังขยะสีฟ้า (ขยะทั่วไป) ขนาด ๔๐ ลิตร จำนวน ๒๐๐ ใบ
๔. ถังขยะสีเหลือง (ขยะรีไซเคิล) ขนาด ๔๐ ลิตร จำนวน ๒๒๐ ใบ

๕. ถังขยะสีแดง (ขยะอันตราย) ขนาด ๔๐ ลิตร จำนวน ๕๐ ใบ
๖. ถังขยะแบบเหยียบ สีเทา ขนาด ๑๔ ลิตร จำนวน ๑,๙๕๐ ใบ
๗. ถังขยะใส่ผ้าอนามัยแบบเหยียบ ขนาด ๑๘x๓๖x๕๗ ซม. จำนวน ๕๐ ใบ
๘. ถังขยะพลาสติกมีล้อ ขนาด ๖๖๐ ลิตร จำนวน ๑๐ คัน
๙. ถังขยะสแตนเลส พร้อมที่เขี่ยบูหรี ขนาด ๒๕.๔x๕๘.๔ ซม. จำนวน ๑๕ ใบ

๓. การเก็บกักขยะมูลฝอย

๓.๑ สถานที่เก็บกักขยะมูลฝอยมีอากาศถ่ายเทได้ มีหลังคาป้องกันฝนไม่ให้สาดเข้าด้านใน มีผนังหรือฉากกั้นเพื่อไม่ให้เกิดทัศนยะที่ไม่น่ามอง และมีพื้นที่เพียงพอให้รถเก็บขยะมาสามารถเข้ามาเก็บขยะมูลฝอยได้โดยง่าย

๓.๒ ทัศนียภาพบริเวณสถานที่เก็บกักขยะมูลฝอย ได้หมั่นทำความสะอาด เพื่อไม่ให้เป็นที่เพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค และมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

๓.๓ สถานที่เก็บรวบรวมขยะทั่วไปตามหลักเกณฑ์การจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของอาคารสถานที่และสถานบริการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๔๘ มีขนาดใหญ่กว่า ๒ เมตร X ๓ เมตร ตามมาตรฐานกำหนดและเพียงพอที่จะสามารถรองรับปริมาณขยะมูลฝอยอื่นๆ ได้ประมาณ ๓ วัน

๔. การรวบรวมข้อมูลและประมวลผล

๔.๑ มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย โดยมอบหมายพนักงานทำความสะอาดเป็นผู้จดบันทึกข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่ต้องส่งไปกำจัดรายวัน โดยการชั่งน้ำหนักปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในแต่ละวันทำการ นับจำนวนถุงพลาสติกหิ้ว จากนั้นรวบรวมแบบบันทึกปริมาณขยะมูลฝอยส่งเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลทุกสัปดาห์เพื่อประมวลผลในภาพรวมต่อไป

๔.๒ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายดำเนินการบันทึกข้อมูลและประมวลผลข้อมูลที่ได้

